

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๙๘

วันศุกร์ ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๘. นายเกียรติชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทรธำ คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๓. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๔. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๕. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๖. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจุรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)
๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ แห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่าริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจริญ โทณะวนิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางชื่นสุนน นิวาทวงษ์

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐ มนโกลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติ

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๙๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้อัยการสูงสุดต้องฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ไม่มีระยะเวลาที่กำหนดว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องทำสำนวนให้แล้วเสร็จภายในเวลาใด ดังนั้น ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนี้จึงได้กำหนดระยะเวลาการทำงานของอัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และยังกำหนดบังคับด้วยว่ากรณีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นให้ไต่สวนเพิ่มเติมในคดีใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนเพิ่มเติมตามความเห็นของอัยการสูงสุด โดยจะใช้ดุลพินิจปฏิเสธไม่ไต่สวนเพิ่มเติมไม่ได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการยังไม่ได้กำหนดผลของกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา เช่น กรณีอัยการสูงสุดพิจารณาสำนวนไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าอัยการสูงสุดเห็นด้วยกับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และต้องยื่นฟ้องคดีต่อไป เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการควรจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้มีระยะเวลาในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นต่อไป

นายนาถ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้จัดทำสรุปความเห็นของพรรคเพื่อไทยต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เสร็จแล้ว และได้สำเนาเอกสารดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว คณะกรรมการจึงไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความเห็นของพรรคเพื่อไทยต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เป็นกรณีที่อ้างเหตุว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๖๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. บัญญัติว่าอย่างไร

นายนาถ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา บัญญัติว่า “บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่หมวด ๖ อุทธรณ์ ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้น บังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด” ขณะที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ได้แก้ไขร่างมาตรา ๖๗ เป็นร่างมาตรา ๖๘ บัญญัติว่า “บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินการใด ในคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้และได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา กับร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว แม้จะมีถ้อยคำที่แตกต่างกันบางส่วน แต่นัยสำคัญของข้อความโดยรวมมีความหมายอย่างเดียวกัน ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล แต่ให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะบางประการต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. (ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐) นั้น นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการคนที่หนึ่ง ได้พิจารณาข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. บางประเด็น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเฉพาะถ้อยคำเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอให้เพิ่มเติม “ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง” ในรายการของคำร้องตามร่างมาตรา ๔๒ และกรณีตามร่างมาตรา ๔๕ ที่เสนอให้แก้ไขความว่า “โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว” เป็นความว่า “โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว” ซึ่งทั้งสองกรณีคณะกรรมการเห็นว่าสามารถแก้ไขได้เพื่อให้ถ้อยคำมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๐๕/๑๒

“มาตรา ๑๐๕/๑๒ ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาอันได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มิกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งนั้น แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ เป็นหลักการเดิมตามมาตรา ๘๑/๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่กำหนดว่าเมื่อศาลประทับฟ้องคดีเรื่องใดแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ บัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า กรณีที่กำหนดว่าเมื่อศาลประทับฟ้องคดีเรื่องใดแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๖ ดังนี้ วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ผิดหรือกระทำ ความผิดตามที่ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ”

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดบทบัญญัติในร่างมาตรา ๗๕/๖ จึงไม่ได้กล่าวถึงกรณีที่ มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตกลงการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวย ผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๗๕/๖ อยู่ในส่วนที่ว่าด้วยการดำเนินคดีทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ซึ่งบัญญัติ แยกจากการดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๕/๖ ไม่ได้กล่าวถึงว่ากรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกคำร้องจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ขณะที่ ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ ไม่ได้กล่าวถึงกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องคดีแล้วต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๑ ได้กำหนดไว้แล้วว่า ในกรณีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าว ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยปกติไม่มีข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ดังนั้น หากบัญญัติ ความตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ อาจทำให้บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ไม่มีผลใช้บังคับได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประทับรับฟ้อง และให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น หากภายหลังศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ ยกคำร้อง อาจต้องกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้น กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้โดยทันที และสอบถามว่า กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูง ร่ำรวยผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถยื่นฟ้องผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงดังกล่าว ต่อศาลได้

นางชื่นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า กรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ร่ำรวยผิดปกติ ถือเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งการดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓ ทั้งนี้ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดิน ร่ำรวยผิดปกติ ให้ยื่นฟ้องบุคคลดังกล่าวต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ให้ยื่นฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีคำพิพากษาของ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ ถูกกล่าวหา ให้คดีนั้นตกไป ย/ย/ช/ ดำเนินการให้ผู้ที่ถูกละทิ้งสิทธิได้รับสวัสดิการบำนาญ สวัสดิการ กอปรการที่มิใช่กฎหมาย ระเหยียช หรือข้อบังคับของทบวงทบราชบริหารงานบุคคล สวัสดิการบำนาญที่ตนได้รับ นั้นแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีสิทธิในกฎหมาย ระเหยียช หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติของ ค.ต.ร. รัฐมนตรี ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีสิทธิดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าบำนาญได้ ขึ้นอยู่กับอัตรา เป็นเหตุที่ไม่ขอไม่ให้สวัสดิการบำนาญที่บุคคลดังกล่าวได้ ถ้าผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ ก็ให้กลับไปปฏิบัติ หน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่มิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์อื่นใด ก็ให้มีสิทธิได้รับเหมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาดังกล่าว

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้นได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มี กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งนั้น แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการ ดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรม กับบุคคลดังกล่าวได้”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าว ว่า กรณีให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหยุดปฏิบัติหน้าที่อาจมีการแต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนได้ แต่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นอาจมีกระบวนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนที่แตกต่างออกไป ดังนั้น การกำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ กลับเข้าปฏิบัติ หน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาในลักษณะเดียวกัน ในทางปฏิบัติอาจเกิดปัญหาเรื่องการกลับเข้าปฏิบัติ หน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของแต่ละองค์กรได้

ตามมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทน

นายชนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า มาตรา ๒๑๔ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดว่า ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม และมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราวให้ครบเก้าคน โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่แทนจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน ซึ่งหลักการดังกล่าวให้นำไปใช้บังคับกับกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม ด้วยโดยอนุโลม

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔/๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนดว่า “ในกรณีที่กรรมการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับรับฟ้อง และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการทำหน้าที่เป็นกรรมการ เป็นการชั่วคราว ให้ครบเก้าคน โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการจนกว่ากรรมการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน” โดยหลักการดังกล่าวบัญญัติสอดคล้องกับมาตรา ๒๑๔ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมความเป็นร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. ดังนี้

“มาตรา ๗๕/๙ ก. ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกฟ้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ก็ให้มีสิทธิได้รับเสมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่จะมีคำพิพากษา การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง”

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๒ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร้ายรอยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมาการ ๒/๒/๒๑/๒๑๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดตามที่สมควรในกรณีที่ไม่มีกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับสำหรับบทบัญญัติสำหรับตำแหน่งนั้นแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวให้คณะกรรมาการวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เหมาะสมเป็นเหตุที่ไม่อาจให้หน่วยงานอื่นรับตำแหน่งดังกล่าวได้ ให้นำความในมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรนำความในร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. ไปใช้บังคับ โดยอนุโลมในเรื่องการดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และการดำเนินการกรณียื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า การดำเนินการคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงกำหนดไว้ในมาตราใด

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การดำเนินการคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๑๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามของร่างมาตรา ๗๕/๑๐ เป็นดังนี้ “เมื่อศาลฎีกา รับเรื่องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสามของร่างมาตรา ๗๕/๑๐ ในส่วนต้น ใช้คำว่า “เมื่อศาลฎีกา รับเรื่องไว้พิจารณา” จึงอาจไม่เกี่ยวข้องกับกรณีตามความในร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงอาจแยกการนำความในร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลมไว้เป็นอีกมาตราหนึ่ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของร่างมาตรา ๗๕/๑๐ เป็นดังนี้ “เมื่อศาลฎีกา รับเรื่องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติความในมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นอกจากนี้ กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่และจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้นเหลือไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดจะต้องร่วมกันแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมาทำหน้าที่แทนในระหว่างที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า กรณีจิตใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบตามความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ ต้องกำหนดให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วยหรือไม่ และต้องนำความในร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลมด้วยหรือไม่

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑ กำหนดให้นำมาตรา ๗๕/๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๗๕/๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับกรณีตามความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ อาจเป็นการเกินสมควรแก่กรณี การหยุดปฏิบัติหน้าที่จะใช้เฉพาะกรณีตามความในมาตรา ๒๓๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ เท่านั้น ไม่ได้นำมาใช้กับกรณีการแจ้งใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบด้วย ดังนั้น ความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ จึงไม่ควรนำความในร่างมาตรา ๗๕/๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นางชินสุมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า ความในมาตรา ๒๓๕ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบด้วยโดยอนุโลม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๐๕/๑ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และห้ามมิให้ผู้ต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าวดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี”

นางชินสุมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี ส่วนความในร่างมาตรานี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำโทษที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญ กับโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มารวมเข้าด้วยกันแล้วเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา จึงทำให้โทษที่ได้รับหนักขึ้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เป็นดังนี้ “ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และห้ามมิให้ผู้ต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าวดำรงตำแหน่ง **ทวงทรัพย์** **หรือตำแหน่งในองค์กรอิสระ** และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็อาจจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ก็กำหนดห้ามมิให้ผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเพราะต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้อยู่แล้ว และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เป็นดังนี้ “ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และห้ามมิให้ผู้ต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าวดำรงตำแหน่ง **ทวงทรัพย์หรือตำแหน่งในองค์กรอิสระ** และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้ตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๗๕/๖ กำหนดไว้แล้วว่า ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ความในร่างมาตรานี้ต้องกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้หรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๗๕/๖ กำหนดไว้อย่างไร

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๗๕/๖ วรรคสอง กำหนดไว้ว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ”

นางชื่นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กล่าวว่า หากประสงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับโทษเท่ากันก็ควรตัดเรื่องการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีออกจากความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เป็นดังนี้ “ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม **และห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งพิเศษหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการหรือตำแหน่งพิเศษของรัฐไม่ดำรงตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี**”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ว่า ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไปเท่านั้น ความในร่างมาตรา ๗๕/๖ และร่างมาตรา ๑๐๕/๑ จึงไม่อาจกำหนดห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นก็ไม่อาจเข้ามารับราชการได้อีกตลอดชีวิตอยู่แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๒ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา ให้**คณะกรรมาธิการ ป/ป/ช/ ต.วินิจฉัย**ให้ผู้ที่ถูกตัดสิทธิเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือข้าราชการหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการหรือตำแหน่งพิเศษของรัฐหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการหรือที่ดำรงตำแหน่งพิเศษในตำแหน่งราชการ**แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับที่บัญญัติไว้แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามที่เห็นสมควร** ทั้งนี้ **ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับที่บัญญัติไว้แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามที่เห็นสมควร**”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๗๕/๙ ก. ดังนี้

มาตรา ๗๕/๙ ก. ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกฟ้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่มิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน

หรือประโยชน์อื่นใด ก็ให้มีสิทธิได้รับเสมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่จะมีคำพิพากษา การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

๓. แก้ไขเพิ่มเติมของร่างมาตรา ๗๕/๑๐ วรรคสาม เป็นดังนี้

“เมื่อศาลฎีกาพิพากษาว่าผู้พิพากษาพ้นจากตำแหน่งให้ให้นำบทบัญญัติความในมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๔. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑ วรรคสอง เป็นดังนี้

“ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙ ก. มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และให้ผู้มีหน้าที่พิพากษาว่าผู้ต้องหาพ้นจากตำแหน่งผู้ต้องหาพ้นจากตำแหน่งทางอาญาหรือทางแพ่งในคดีอาญา และผู้ต้องหาที่ของรัฐไม่พ้นจากตำแหน่งใดเป็นผลทันที”

มาตรา ๑๐๕/๑๓

“มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติกให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนราชการได้สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มามีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ริบทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๘ มาตรา ๗๕/๙ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติกให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนราชการได้สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มามีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ริบทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิดร้ายแรงผิดปกติก รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๘ มาตรา ๗๕/๙ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นอกจากนี้ สอบถามว่า ร่างมาตรา ๗๕/๘ ร่างมาตรา ๗๕/๙ ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๐ และร่างมาตรา ๑๐๕/๑๑ กำหนดเรื่องใดไว้บ้าง

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๕/๘ เป็นเรื่องการริบทรัพย์สินซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตัดออกไปแล้ว ร่างมาตรา ๗๕/๙ เป็นเรื่องการคำนวณทรัพย์สินตามมูลค่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๐ เป็นเรื่องการกำหนดให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินภายในสามสิบวัน ส่วนความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๑ เป็นเรื่องการหยุดปฏิบัติหน้าที่ และการกำหนดให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๐๕/๑๐ สำหรับบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือ

ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกตินั้น มีการกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๙ แล้ว จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มามีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้**อัยการสูงสุดดำเนินคดีอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ** **เพื่อขอไม่ให้ทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มาแทนทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติ รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป** โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๘ มาตรา ๗๕/๙ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นอกจากนี้ มอบหมายให้คณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจสอบความถูกต้องของเลขมาตราที่อ้างไว้ในร่างมาตรานี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๐ กำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๗๕/๒ เรื่องการพิจารณาข้อไม่สมบูรณ์มาใช้บังคับด้วย โดยความในร่างมาตรา ๗๕/๒ กำหนดให้ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะพิจารณาแก้ไขปรับปรุง ประเด็นเรื่องระยะเวลาในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุดหรือประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องก็ต้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมในร่างมาตรา ๗๕/๒

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรา ๗๕/๒ เป็นดังนี้ “การยื่นฟ้องเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคเก่าย่อมกระทำได้อำเภอใ้ฟ้องภายในอายุความ แต่ไม่ทำให้ผู้ที่จงใจหรือประมาทเลินเล่อในการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งพ้นจากความผิดทางวินัย”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้ฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๗๕/๒ ได้ภายในอายุความ ทำให้ไม่เกิดประโยชน์ที่จะกำหนดให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับสำนวนตามความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๗๕/๒ ทั้งนี้ การยื่นฟ้องคดีภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๗๕/๒ จะต้องกำหนดให้มีบทลงโทษหรือสภาพบังคับไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ที่จงใจหรือประมาทเลินเล่อในการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๗๕/๑ ไม่พ้นจากความผิดทางวินัยไว้แล้ว และเสนอตัดความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๗๕/๒ ออก และเพิ่มความเป็นวรรคสิบ ของร่างมาตรา ๗๕/๒ ดังนี้ “การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำได้อำเภอใ้ฟ้องภายในอายุความ แต่ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณีต้องดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากจงใจ ปลอ่ยปละละเลยหรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยโดยเร็ว”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๒ อาจเกิดจากเจตนาทุจริตก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากการฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๒ เกิดจากเจตนาทุจริต ผู้ที่ฟ้องคดีภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าวก็ต้องถูกดำเนินคดีในฐานะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอยู่แล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เพื่อป้องกันไม่ให้มีการฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๒ ความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่จึงควรใช้คำว่า “ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัย หรือทางอาญาแล้วแต่กรณี” แทนความว่า “ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยโดยเร็ว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสี่ ของร่างมาตรา ๗๕/๒ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ แต่ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากจงใจ ปลอ่ยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใด ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไปโดยเร็ว”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๗๕/๒ กำหนดให้อัยการสูงสุดต้องดำเนินการฟ้องคดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ในกรณีที่อัยการสูงสุดส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเพิ่มเติม หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้เวลาในการดำเนินการนาน อาจทำให้อัยการสูงสุดไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้ทันกำหนดเวลา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อัยการสูงสุด และคณะกรรมการร่วมกันในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน

นางชื่นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคแปดของร่างมาตรา ๗๕/๒ กำหนดไว้แล้วว่า “ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มีให้นับรวมระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามวรรคสี่และวรรคห้าด้วย”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดมีให้นับระยะเวลาตามวรรคห้ารวมเข้ากับระยะเวลาในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุด ทำให้ระยะเวลาในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุดขยายออกไป จึงควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาสิ้นสุดในการฟ้องคดีให้ชัดเจนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคห้าของร่างมาตรา ๗๕/๒ กำหนดให้คณะกรรมการร่วมกันต้องดำเนินการให้ได้ข้อยุติภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุดแล้ว นอกจากนี้ การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนก็กำหนดกรอบระยะเวลาไว้ชัดเจนแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๗๕/๒ มีการกำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแล้วไม่ได้ข้อยุติหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๗๕/๒ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแล้วไม่ได้ข้อยุติไว้ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ต้องฟ้องคดีต่อศาลภายในอายุความ หากปล่อยให้คดีขาดอายุความคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้อง รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีต่อศาลภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ครบ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคห้าของร่างมาตรา ๗๒/๕ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ ข้อไม่สมบูรณ์เป็นปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิด หรือเป็นปัญหาว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ ให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันฝ่ายละห้าคนภายในสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ แต่งตั้ง เมื่อคณะกรรมการร่วมกันดังกล่าววินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากเป็นประการใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดดำเนินการไปตามนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะยื่นฟ้องคดีเองก็ได้ แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรฟ้องคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความแต่ต้องไม่ช้ากว่า เก้าสิบวันนับแต่วันที่หาข้อยุติไม่ได้”

นอกจากนี้ เพิ่มความเป็นวรรคสิบเอ็ดของร่างมาตรา ๗๕/๒ ดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรดำเนินการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่ได้ยื่นฟ้องภายในกำหนดอายุความหรือกำหนดเวลาตาม วรรคหนึ่งหรือตามที่ขยายตามวรรคแปด ให้ถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรง” อย่างไรก็ตาม ร่างมาตรา ๗๕/๒ มีรายละเอียดค่อนข้างมาก จึงอาจนำไปกำหนดแยกเป็น สองมาตรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ระยะเวลาที่กำหนดให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาล ตามความในร่างมาตรา ๗๕/๒ กับระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอของอัยการสูงสุดกรณีร้ายแรงผิดปกติ ไม่เท่ากัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า พยานหลักฐานในคดีร้ายแรงผิดปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรวบรวม พยานหลักฐานมาครบถ้วนแล้ว อัยการสูงสุดจึงไม่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเพื่อยื่น คำร้องขอต่อศาลนาน แต่หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรกำหนดระยะเวลา ในการยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลให้เท่ากันก็สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้ายแรงผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการได้สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไป ยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและ ประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มาตลอดระยะเวลาที่ผิดผิด รวมทั้งบรรดทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นร้ายแรงผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๗๕/๘ มาตรา ๗๕/๙ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัย เพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ่ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวร้ายผิดปกติ ให้แจ่งให้ประธานกรรมการแจ่งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณีต่อไป และในกรณีที่มีการสั่งให้พ้นจากราชการ ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากราชการเพราะกระทำการทุจริตในวงราชการ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับท้องถิ่นอื่น และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งถอดถอนจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ่ง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตในวงราชการ

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสอง หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสี่มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมควรคงเรื่องการทบทวนการดำเนินการทางวินัยไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องความผิดทางวินัยสามารถขอทบทวนการดำเนินการทางวินัยได้ แต่ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓ นี้เป็นเรื่องร้ายผิดปกติผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถได้สวนได้จึงต้องให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ทั้งนี้หากศาลพิจารณาวินิจฉัยแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดฐานร้ายผิดปกติก็จะมีแนวทางในการดำเนินการต่อไป

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ใช้คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ดังนั้นควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ” ให้สอดคล้องกันหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งมีความผิดทางอาญาและทางวินัย แต่ความว่า “ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ” เป็นกรณีที่ร้ายผิดปกติซึ่งหากไม่กระทำการทุจริตในวงราชการจะไม่มีทางที่จะร้ายผิดปกติ อีกทั้งการใช้ความดังกล่าวยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๘) ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมติได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มรดกตกทอดหรือทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มรดกตกทอดหรือทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มรดกตกทอดรวมทั้งทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาได้มรดกตกทอดตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๘ มาตรา ๗๕/๙ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัย เพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ่ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวร่ำรวยผิดปกติ ให้แจ่งให้ประธานกรรมการแจ่งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณีต่อไป และในกรณีที่มีการสั่งให้พ้นจากราชการ ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากราชการเพราะกระทำการทุจริตในวงราชการ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับท้องถิ่นอื่น และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งถอดถอนจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ่ง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตในวงราชการ

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสอง หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสี่มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗๕/๒ ดังนี้

๑) ตัดวรรคสองออก

๒) แก้ไขความในวรรคห้า เป็นดังนี้

“ในกรณีที่ข้อไม่สมบูรณ์เป็นปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิด หรือเป็นปัญหาว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ ให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันฝ่ายละห้าคนภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ่งจากอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เมื่อคณะกรรมการร่วมกันดังกล่าววินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากเป็นประการใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดดำเนินการไปตามนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันไม่อาจหา

ข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะยื่นฟ้องคดีเองก็ได้ แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรฟ้องคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความแต่ต้องไม่ช้ากว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่หาข้อยุติไม่ได้”

๓) เพิ่มความเป็นวรรคสิบ ดังนี้

“การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำมิได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ แต่ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากจงใจ ปลอ่ยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใด ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไปโดยเร็ว”

๔) เพิ่มความเป็นวรรคสิบเอ็ด ดังนี้

“ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรดำเนินการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่ได้ยื่นฟ้องภายในกำหนดอายุความหรือกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ขยายตามวรรคแปด ให้ถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

มาตรา ๑๐๕/๑๔

“มาตรา ๑๐๕/๑๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้ส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันเพื่อส่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดฐานทุจริตในวงราชการ เว้นแต่กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับท้องถิ่นอื่น และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งถอดถอนจากตำแหน่ง และให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ

เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษได้รับสำนวนการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษทางวินัยต่อไป โดยให้นำมาตรา ๗๕/๑๔ ถึงมาตรา ๗๙/๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติให้ส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัย เพื่อส่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดฐานทุจริตในวงราชการ เว้นแต่กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วย

ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับท้องถิ่นอื่น และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ส่งถอดถอนจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ”

นอกจากนี้ สอบถามว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาข้อเสนอแนะของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้วหรือไม่

นายวิชญ์พล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้นำข้อเสนอแนะของสำนักงานศาลยุติธรรมมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงความในร่างมาตรานี้แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติแล้วจะมีการยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินด้วยหรือไม่ อย่างไร

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกตินอกจากจะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัยแล้ว ก็จะต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน กำหนดไว้ในร่างมาตราใด

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติแล้ว เหตุใดจึงต้องส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาอีก

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช กรรมการ กล่าวว่า เหตุที่ยังต้องส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ก็เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาว่าจะไล่ออกหรือปลดออก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความผิดฐานทุจริตในวงราชการหรือร่ำรวยผิดปกติโทษต้องเป็นไล่ออก ไม่ใช่ปลดออก ดังนั้น จึงไม่มีเหตุที่ต้องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องพิจารณา และสอบถามว่า ร่างมาตรา ๗๕/๑๙ ถึงร่างมาตรา ๗๙/๒๒ เกี่ยวกับเรื่องใด

นางชีนุสน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๕/๑๙ ถึงร่างมาตรา ๗๙/๒๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในร่างมาตรา ๗๕/๑๙ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๕/๑๙ เป็นกรณีประพจน์ทุจริตซึ่งอาจจะต้องดำเนินคดีอาญาด้วย จึงอาจต้องทำสำนวนการไต่สวนหรือสรุปข้อเท็จจริงจำนวนสองชุด เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดและผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา โดยสำนวนการไต่สวนที่ส่งไปให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาให้ทำโดยสรุปไม่ต้องมีรายละเอียดมาก เพราะผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ โดยไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยได้อีก นอกจากนี้ยังกำหนดให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาจึงต้องพิจารณาตามสำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ว่ามีความผิดร้ายแรงหรือไม่แล้วจึงพิจารณาลงโทษ แต่กรณีร่างมาตรา ๑๐๕/๑๔ เป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติดังนั้น โทษจึงเป็นการไล่ออกผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถพิจารณาโทษได้ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาอีก ทั้งนี้ เห็นว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๔ ควรเป็นการสรุปข้อเท็จจริงก็น่าจะเพียงพอแล้ว นอกจากนี้ ควรต้องมีการบัญญัติเกี่ยวกับกรณีที่ศาลพิจารณาวินิจฉัยแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดฐานร้ายผิดปกติดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไร และเสนอตัดร่างมาตรา ๑๐๕/๑๔ ออกทั้งมาตรา โดยให้นำความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๔ ไปบัญญัติรวมไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๓

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๕/๑๔ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๐๕/๑๕

“มาตรา ๑๐๕/๑๕ ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ร้ายผิดปกติดังกล่าวหา และถ้าผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร้ายผิดปกติดังกล่าว มาตรา ๑๐๕/๑๔ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอแก้ไขความว่า “ยกคำร้อง” เป็นความว่า “ยกคำร้องขอ” เพราะในการฟ้องคดีต้องยื่นคำร้องขอต่อศาล เมื่อจะยกคำร้องก็ควรใช้ความว่า “ยกคำร้องขอ”

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๐ นาฬิกา

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์